ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1, 10)

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος ΙΗ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 824	Τοῦ ἁγίου Νικολάου 6 Δεκεμβρίου 2001	Συντάκτης † ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Προστάτης τῶν ἀδυνάτων

ΚΑΙ ΠΑΛΙ, ἀγαπητοί μου, ἀνέτειλε ἡ μεγάλη ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Τί νὰ ποῦμε;

Νὰ ἐγκωμιάσουμε τὶς ἀρετές του; Νὰ ἐπαινέσουμε τὴν ἐγκράτειά του; Ὅπως λέει τὸ ἀπολυτίκιό του, ὑπῆρξε τῆς *«ἐγκρατείας διδάσκαλος»*. Διότι ὄχι μόνο ὅταν ἦταν μεγάλος, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἦταν βρέφος στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του, νήστευε τὸ γάλα καὶ δὲν θήλαζε. Νὰ ἐπαινέσουμε τὴν πραότητά του, ποὺ λέει πάλι τὸ ἀπολυτίκιό του ὅτι ὑπῆρξε *«εἰκόνα πραότητος»*; Στὶς ὕβρεις καὶ συκοφαντίες καὶ διαβολὲς τῶν ἐχθρῶν του ἀπαντοῦσε μὲ μεγάλη πραότητα. Μᾶς διδάσκει, ὅτι κ' ἐμεῖς, ὅσες φορὲς ὑβριζόμεθα καὶ συκοφαντούμεθα στὸν κόσμο αὐτόν, πρέπει νὰ εἴμεθα πρᾶοι. Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη δύναμις ἀπὸ τὴν πραότητα, μὲ τὴν ὁποία νικῶνται οἱ δαίμονες τῆς κολάσεως. Ἢ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν ἐλεημοσύνη του, τὴ μεγάλη του ἐλεημοσύνη; Πήγαινε νύχτα στὰ φτωχὰ σπίτια καὶ σκορποῦσε χρυσᾶ νομίσματα, καὶ ἔσωσε ὑπάρξεις ἀπὸ τὸ βόρβορο καὶ τὴ διαφθορά. Ἢ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν πίστι, τὴ μεγάλη καὶ ἀκλόνητη πίστι ποὺ εἶχε ὁ ἅγιος; Ὅταν ἡ Ἐκκλησία κινδύνευσε ἀπὸ τὴν αἵρεσι τοῦ Ἀρείου, ἔσπευσε στὴν πόλι τῆς Νικαίας κ' ἐκεῖ μαζὶ μὲ ἄλλους ἁγίους πατέρας συνετέλεσε στὸν θρίαμβο τῆς Ὀρθοδοξίας. Βέβαια ὁ ἅγιος Νικόλαος δὲν εἶχε τὴν εὐγλωττία τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἢ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἄλλων πατέρων, γιατὶ ἦταν ἀγράμματος. Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; Ὅταν ἄκουσε τὸν Ἄρειο νὰ βλασφημῇ τὸ Χριστό, αὐτὸς ὁ πρᾶος καὶ ταπεινὸς ἐξανέστη καί, ὅπως λέει ὁ βίος του, ἐρράπισε τὸν αἱρεσιάρχη γιὰ τὴ βλασφημία του. Καὶ εἶνε γιὰ μᾶς δίδαγμα ὅτι, ὅσες φορὲς προσβάλλεται ὁ Θεός, πρέπει νὰ ἐξανιστάμεθα. Ἐμεῖς, ἀντιθέτως, ὅσες φορὲς προσβάλλεται τὸ ἐγώ μας, ὅσες φορὲς ἀδικούμεθα, ὑβριζόμεθα, προπηλακιζόμεθα, τότε ἐξοργιζόμεθα καὶ γινόμεθα θηρία καὶ ἀπειλοῦμε τὸ σύμπαν· ἀλλ' ὅταν θίγεται καὶ βλασφημῆται ὁ Χριστός, τότε δείχνουμε ἀδιαφορία. Ἀντιθέτως ὁ ἅγιος· στὶς προσωπικές του προσβολὲς ἀπαντοῦσε μὲ πραότητα, ὅταν ὅμως ὑβρίζετο ὁ Χριστὸς ἀπαντοῦσε μὲ σφοδρότητα· ἔτσι ἐρράπισε τὸν Ἄρειο. Ἐμεῖς ἔχουμε περὶ πολλοῦ τὸ ἐγώ μας, ὄχι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐκεῖνος.

Ὁ ἅγιος Νικόλαος, δηλαδή, εἶνε ἡ σύνοψις ὅλων τῶν ἀρετῶν, ἡ ἔκφρασις τῶν μακαρισμῶν τοῦ Χριστοῦ, διότι στὸ πρόσωπό του ἐφαρμόσθηκαν ὅλοι οἱ μακαρισμοὶ τοῦ Κύριου (βλ. Ματθ. 5,1-12).

* * *

Ἀλλ' ἐγώ, ἀγαπητοί μου, θέλω νὰ συμπληρώσω τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου μὲ δύο λέξεις ποὺ ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ ἅγιος Νικόλαος δὲν ἦταν μόνο ὁ ἐλεήμων καὶ ὁ πρᾶος καὶ ὁ πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος δοῦλος τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ὑπῆρξε ἀκόμα καὶ ὁ προστάτης φτωχῶν καὶ ἀδικουμένων, ὁ προστάτης ἀνθρώπων ποὺ τοὺς κατεδίωκαν οἱ ἰσχυροὶ τῆς ἡμέρας. Θ' ἀναφέρω ἕνα ἢ δύο παραδείγματα, καὶ θὰ τελειώσω.

Τὸ πρῶτο εἶνε, ὅτι στὴ μητρόπολί του, ἕνα πρωΐ, τρέξανε μὲ μαλλιὰ ξεπλεγμένα γυναῖκες ποὺ ἔκλαιγαν καὶ φώναζαν. Πέσανε στὰ πόδια τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἔλεγαν· Σῶσε μας!... Παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς σώσῃ ὁ ἅγιος, γιατὶ συνέλαβαν τοὺς ἄνδρες των. Τοὺς ἔπιασαν, τοὺς ἔδεσαν, τοὺς πῆγαν στὴ φυλακή, τοὺς καταδίκασαν σὲ θάνατο, κι ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα θὰ ἐκτελοῦντο οἱ ἄνθρωποι αὐτοί· καὶ οἱ γυναῖκες τους βρίσκονταν σὲ ἔξαλλη κατάστασι. Ὁ ἅγιος, μόλις ἄκουσε τὸ θλιβερὸ αὐτὸ ἄγγελμα, ἔσπευσε νὰ πάῃ στὴ φυλακή. Ἀλλὰ τὴν ὥρα ἐκείνη ἡ φυλακὴ ἦταν ἀδειανή, γιατὶ τοὺς εἶχαν πάρει δεμένους καὶ τοὺς εἶχαν ὁδηγήσει ἔξω στὰ χωράφια, γιὰ νὰ τοὺς

ἐκτελέσουν. Ὁ ἅγιος καταλάβαινε τὸν κίνδυνο. Καί, ὁ γέρος αὐτός, ἔτρεξε σὰν παιδὶ καὶ ἔφτασε στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως. Καὶ μόλις πρόλαβε καὶ πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ δημίου τὸ σπαθί, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ τοὺς ἔσφαζαν τοὺς ἀθῴους αὐτοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἤλεγξε σφοδρῶς τὸν τύραννο τῆς πόλεως καὶ τὸν ἀπείλησε, ὅτι θὰ τὸν καταγγείλῃ στὸν Μέγα Κωνσταντῖνο. Καὶ ὁ τύραννος συναισθάνθηκε τὸ ἁμάρτημά του, ταπεινώθηκε καὶ μετανόησε.

Μιὰ περίπτωσι αὐτὴ σωτηρίας ἀνθρώπων. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλη. Στὴν ἐποχὴ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου τρεῖς στρατηγοί, γενναῖοι καὶ ἔνδοξοι στρατηγοί, ποὺ νίκησαν τοὺς βαρβάρους σὲ διαφόρους πολέμους καὶ μάχες καὶ ἦταν τὸ καύχημα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, οἱ τρεῖς αὐτοὶ στρατηγοὶ συκοφαντήθηκαν καὶ διεβλήθησαν ἀπὸ κακοὺς καὶ μοχθηροὺς ἀνθρώπους. Συνελήφθησαν, τοὺς ἔρριξαν στὶς φυλακές, καὶ κινδύνευαν ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα νὰ ἐκτελεσθοῦν. Δὲν εἶχαν πλέον κανένα καταφύγιο παρὰ μόνο τὴν προστασία τοῦ ἁγίου Νικολάου. Καὶ λέει ὁ βίος τοῦ ἁγίου, τὸν ὁποῖο πιστεύουμε, ὅτι τὴ νύχτα παρακάλεσαν τὸν ἅγιο νὰ τοὺς προστατεύσῃ. Καὶ τότε ἔγινε θαῦμα. Ποιό θαῦμα; Στὸν ὕπνο του ὁ αὐτοκράτωρ εἶδε ὅραμα. Εἶδε τὸν ἅγιο Νικόλαο νὰ τὸν ἐπιπλήττῃ καὶ νὰ τοῦ λέῃ· «Τί ἔγκλημα πᾶς νὰ κάνῃς; Γιατί θέ'ς νὰ βάψῃς τὰ χέρια σου μὲ τὸ αἷμα τῶν ἀθῴων; Αὐτοὶ οἱ τρεῖς στρατηγοί, ποὺ εἶνε ἕτοιμοι νὰ ἐκτελεσθοῦν, αὐτοὶ οἱ τρεῖς εἶνε ἄνθρωποι ἀθῷοι· καὶ πρέπει νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃς. Μὴν ἐκτελέσῃς αὐτὰ ποὺ σκέπτεσαι». Πράγματι, ὅταν ξύπνησε ὁ αὐτοκράτωρ, κάλεσε ἀμέσως τὸν στρατοπεδάρχη, ἔλαβε πληροφορίες γιὰ τοὺς ὑποδίκους, καὶ ἐλευθέρωσε τοὺς τρεῖς ἐκείνους στρατηγούς· οἱ ὁποῖοι, γεμᾶτοι χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι, ἔσπευσαν νὰ ἐκφράσουν τὶς εὐχαριστίες τους στὸν ἅγιο ποὺ τοὺς ἐλευθέρωσε.

—Μπᾶ! θὰ πῆτε, παλιὰ πράγματα αὐτά, παλιὲς ἱστορίες. Αὐτὰ εἶνε γιὰ *«τῷ καιρῷ ἐκείνῳ»*...

Ὄχι, ἀγαπητοί μου! Ὄχι *«τῷ καιρῷ ἐκείνῳ»*. Καὶ σήμερα καὶ αὔριο καὶ μεθαύριο καὶ πάντοτε καὶ μέχρις ὅτου ἀνατέλλουν τὰ ἄστρα καὶ τρέχουν οἱ ποταμοὶ καὶ τὰ δέντρα γεμίζουν ἀπὸ φύλλα, ἕως ὅτου ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἀνατέλλουν στὸν ὁρίζοντα, τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου εἶνε ὑπαρκτά· δὲν εἶνε μυθώδη πράγματα.

Θὰ σᾶς διηγηθῶ ἕνα τελευταῖο. Πότε ἔγινε; Ἔγινε στὴν Κοζάνη τὸ 1944, στὰ χρόνια ἐκεῖνα, τὰ φοβερὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς τοῦ ἔθνους μας. Κακοὶ τότε καὶ διεφθαρμένοι ἄνθρωποι, συνεργαζόμενοι μὲ τὴ Γερμανικὴ ἐξουσία, ἔπιασαν παρακαλῶ ἑκατὸ καὶ πλέον ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἔρριξαν στὴ φυλακή. Καὶ ἔγινε κλάμα καὶ θρῆνος. Γυναῖκες ἄντρες παιδιὰ κλαίγανε, γιατὶ ἦταν πλέον βεβαία ἡ ἐκτέλεσί τους. Καὶ ξημέρωσε στὴν Κοζάνη, τὴν πόλι τοῦ ἁγίου Νικολάου, ποὺ ἔχει ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ξημέρωσε πολὺ λυπηρὰ ἡ ἡμέρα αὐτὴ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Καὶ οἱ καμπάνες τοῦ Ἁγίου Νικολάου χτυποῦσαν λυπητερά, σὰ' νὰ ἦταν Μεγάλη Παρασκευή. Ἤμουν τότε, μὲ ἀξίωσε ὁ Θεὸς νὰ εἶμαι, ἱεροκήρυξ Κοζάνης. Καὶ ἀνέβηκα στὸν ἄμβωνα γεμᾶτος δάκρυα. Καὶ εἶπα· «Σήμερα ὁ ἅγιος Νικόλαος δὲν ἑορτάζει· Πέστε στὰ γόνατα, πέστε στὰ γόνατα μικροὶ καὶ μεγάλοι, καὶ παρακαλέστε τὸν ἅγιο νὰ κάνῃ τὸ θαῦμα...». Καὶ τὸ ἔκανε τὸ θαῦμα. Τὸ βράδυ τοὺς ἐλευθέρωσαν!

Μάλιστα. Δὲν εἶνε ψέμα ἡ θρησκεία μας· εἶνε ζωντανή, ὁλοζώντανη. Καὶ χθὲς καὶ σήμερα καὶ αὔριο, πάντοτε θὰ κάνῃ τὰ θαύματα. Καὶ ἂν πᾶτε στὰ νησιὰ τὰ εὐλογημένα τῆς πατρίδος μας, ἐκεῖ θὰ δῆτε γέρους ἀσπρομάλληδες ναυτικούς, ποὺ πέρασαν ὠκεανοὺς καὶ θάλασσες, καὶ ναυάγησαν στὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανό, καὶ εἶδαν τὸ χάρο μπροστὰ στὰ μάτια τους. Τὴν ὥρα ποὺ πελώρια κύματα καὶ καρχαρίες, ἄγρια θηρία, ἦταν ἕτοιμα νὰ ὁρμήσουν πάνω τους καὶ αὐτοὶ νὰ γίνουν κομμάτια πάνω στὰ βράχια, ἐκείνη τὴν ὥρα τὴν φοβερὰ τοῦ θανάτου, ποὺ βλέπανε τὸ θάνατο ἐνώπιόν τους, —δὲν εἶνε ψέμα ἀλλὰ εἶνε ἀλήθεια— παρακαλέσανε τὸν ἅγιο. Καὶ ὁ ἅγιος ἔκανε τὸ θαῦμα μου· καὶ βρεθήκανε στὴν ξηρὰ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουνε!

* * *

Εἶνε λοιπὸν γεγονὸς ὅτι ὁ ἅγιος ὑπῆρξε καὶ πρᾶος, καὶ ἐλεήμων, καὶ πιστὸς κι ἀφωσιωμένος στὸ Θεό, εἶνε γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξε ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ εἶνε γεγονὸς ὅτι ὁ ἅγιος Νικόλαος εἶνε καὶ ὁ προστάτης τῶν ἀδικουμένων καὶ ἀδυνάτων.

Αὐτὸ τὸν ἅγιο τιμοῦμε καὶ ὑμνοῦμε σήμερα. Καὶ ὅλοι μᾶς, μὲ μιὰ καρδιὰ καὶ μὲ μιὰ ψυχή, ἑνωμένοι στὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ, στὴν ὀρθόδοξο πίστι, ἂς παρακαλέσουμε, ὁ Θεός, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ, νὰ ἐλεήσῃ καὶ σώσῃ ὅλους μας. Ἀμήν.

† ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγίου Νικολάου πόλεως Φλωρίνης τὴν 6-12-1978. Καταγραφὴ καὶ συντμήσις 6-12-2001